

Rek. 6/2016/velfærd D 2017

Tidligere nummer B 311
Behandles i Udvalget for Velfærd i Norden

Udvalget for Velfærd i Nordens betænkning over
Samarbejdsprogram om integration af flygtninge og indvandrere

Forslag

Udvalget for Velfærd i Norden foreslår, at

Nordisk Råd tager meddelelsen til efterretning og anser Rek. 6/2016 som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at gennemføre Ministerrådsforslag vedrørende nordisk samarbejdsprogram om integration af flygtning og indvandrere

at samarbejdsprogrammet gennemføres under hensyntagen til rekommandationerne i A 1682/velfærd: udvalgsforslag om uledsagede flygtningebørn

at udveksle og udvikle modeller/metoder til at øge beskæftigelsen blandt flygtninge og indvandrere og dermed forbedre integrationen

Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Samarbejdsprogrammet om integration af flygtninge og indvandrere er et vigtigt program for Nordisk Ministerråd at gennemføre og viser, at Ministerrådet har kunnet reagere hurtigt på en så alvorlig udfordring, som de nordiske lande står over for, på hele integrationsområdet. Nordisk Ministerråd er derfor glad for, at Nordisk Råd er enig med Ministerrådet om, at dette program skal gennemføres.

Landene er yderst opmærksomme på de uledsagede flygtninge børn, og de særlige problemstillinger, som knytter sig hertil. For et nærmere svar henvises til svar på rekommandation 23/2016.

Udveksling af viden og praktiske erfaringer, herunder om immigranternes tilknytning til

arbejdsmarkedet står centralt i samarbejdsprogrammet. Udveksling af viden og praktiske erfaringer kan omhandle metoder og modeller, som bruges i de nordiske lande, til gensidig inspiration, men ikke om at udvikle fælles nordiske modeller.

Samarbejdsprogrammet

De nordiske lande har modtaget mange flygtninge, og har mange fælles udfordringer. Opgaven med at gøre flygtninge, som har fået asyl i landene, til arbejdstagere og aktive samfundsborgere, er både stor og kompleks og omfatter mange forskellige områder. Det gælder fx i forhold til tilknytning til arbejdsmarkedet, sprog og uddannelse samt bosætning. Det overordnede mål er, at flygtninge hurtigst muligt bliver selvforsørgende og kan etablere sig i arbejds- og samfundslivet.

Nordisk Ministerråds samarbejdsprogram for integration af flygtninge og indvandrere 2016-18 har som hovedmål:

At understøtte landenes arbejde med integration ved at styrke det nordiske samarbejde om integration af flygtninge og indvandrere med fokus på erfaringsudveksling og udvikling af ny viden.

Programmet opbygges omkring fire hovedelementer. Disse fire elementer er:

1. Clearing Central
2. Tilvejebringelse af yderligere vidensgrundlag
3. Finansiering af projekter i landene
4. Ad hoc ministersamarbejde

Integrationsområdet er et kompleks område, som involverer mange forskellige sektorer som for eksempel helse, kultur, arbejdsliv og uddannelse. Det er derfor positivt at konstatere, at stort set alle fagministerråd under Nordisk Ministerråd arbejder med integrationsområdet. Ligesom de fleste af de nordiske institutioner under Ministerrådet er involveret i arbejdet med integration.

Centralt i programmet står udveksling og spredning af praktiske erfaringer og viden på integrationsområdet. En af de første opgaver i programmet har været at etablere en clearing central, som nu er i fuld gang. Clearing centralen skal facilitere udveksling og spredning af praktiske erfaringer og viden mellem de mange aktører, som arbejder med integration i Norden. Opgaven for denne central er at være idébank og netværksskabende for dermed at medvirke aktivt til at sikre koordination og udveksling af viden mellem de mange aktører, som fx statslige myndigheder, kommuner, NGO'er med videre. Clearing centralen er forankret i Nordens Velfærdscenter (NVC) i Stockholm i samarbejde med Nordregio. Begge institutioner er nordiske institutioner under Nordisk Ministerråd og er beliggende i Stockholm. Clearing centralen er nu i gang under navnet "Nordisk integrationssamarbejde".

Når det kommer til at skaffe mere viden er udarbejdelsen af en synteserapport over eksisterende viden og forskning om integration med fokus på overblik, sammenfatning og policy-rekommandationer, igangsat. Denne forventes færdig i begyndelsen

af 2017. Arbejdet med rapporten udføres af en tredje nordisk institution under Nordisk Ministerråd, nemlig Nordforsk, som ligger i Oslo. Det er tanken, at der på længere sigt skal etableres et markant fælles nordisk forskningsprogram om integration med inddragelse af de nordiske forskningsfinansierer og fonde. I dette arbejde vil det være naturligt at basere sig på resultaterne af synteserapporten.

Der er i 2016-budgettet og 2017 budgettet for samarbejdsprogrammet afsat midler til medfinansiering af nationale projekter. Støttevilkårene for disse midler er offentliggjort på Nordisk Ministerråds hjemmeside norden.org, og de første ansøgninger er imødekommet.

Udover disse initiativer, er der, som tidligere nævnt, en række initiativer og aktiviteter, der er iværksat i de forskellige fagministerråd, og som fremgår af oversigten i det oversendte ministerrådsforslag til Nordisk Råd.

Allerede i 2016 havde programmet et omfang på over 12 MDKK. Knap halvdelen af disse midler stammer fra samarbejdsministrenes eget budget og resten fra de enkelte fagministerråd. I 2017 ses et foreløbigt samlet budget på over 15 MDKK med et væsentligt bidrag fra både det norske formandskabsprogram og fra en række sektorer.

Et vigtigt element i samarbejdsprogrammet er ad hoc ministersamarbejdet. Der har derfor været afholdt et uformelt ministermøde i København den 25. november 2016 for de nordiske ministre, der er ansvarlige for integrationssspørgsmål. På mødet blev der vedtaget en erklæring, hvor ministrene tilkendegiver, at det er vigtigt at styrke det nordiske samarbejde og dialogen om integrationssspørgsmål. I erklæringen hilser ministrene det velkomment, at Nordisk Ministerråds samarbejdsprogram for integration af flygtninge og indvandrere er blevet etableret og nu er i fuld gang.

Ministrene finder også i erklæringen, at der er et stort potentiale i at lære mere af hinandens erfaringer på integrationsområdet, og dermed bidrage til at gøre de forskellige indsatser i landene mere virkningsfulde og effektive. Der er et særligt behov for at få evidensbaseret viden om effekten af de iværksatte indsatser for at skabe en hurtig tilknytning til arbejdsmarkedet. De nordiske ministre har derfor bedt generalsekretæren for Nordisk Ministerråd om at arbejde videre på dette grundlag og orientere om dette arbejde under det kommende norske formandskab. Ligesom de også hilser det velkomment, at det kommende norske formandskab i sit formandskabsprogram for Nordisk Ministerråd i 2017 vil prioritere arbejdet med integrationsområdet højt og ser frem til at mødes og fortsætte deres samarbejde under det norske formandskab.

Gennemførelse af samarbejdsprogrammet har som det ses af ovenstående høj prioritet i Nordisk Ministerråds sekretariat. Fra 1. januar 2017 er der således ansat en seniorrådgiver, som fremover skal arbejde med udmøntningen af samarbejdsprogrammet. Ligesom der er stort politisk fokus på samarbejdsprogrammet både fra de nordiske samarbejdsministre MR-SAM, hvor samarbejdsprogrammet er forankret, og fra

de ministre i de nordiske lande, der er ansvarlige for integrationsspørgsmål, som det fremgår af den nævnte erklæring fra det uformelle ministermøde i København.

Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd at udveksle og udvikle nye modeller/metoder til at øge beskæftigelsen blandt flygtninge og indvandrere og dermed forbedre integrationen.

Oven for nævnte uddrag af ministererklæringen fra det uformelle ministermøde viser netop, at ministrene, der er ansvarlige for integrationsspørgsmål, finder, at der her er et særligt behov for at gøre en særlig indsats for en hurtigere tilknytning til arbejdsmarkedet. Det skal også bemærkes, at flygtninge og indvandreres tilknytning til arbejdsmarkedet var et af emnerne, som blev drøftet på det uformelle ministermøde. Ligesom der i flere af fagministerrådene under Nordisk Ministerråd allerede er iværksat eller bliver iværksat flere projekter inden for dette felt. Det gælder blandt andet:

- Ministerrådet for næring har iværksat en kortlægning af best practice i de nordiske lande vedrørende integration af nyankomne gennem næringslivet med muligheder for opfølgende initiativer
- Ministerrådet for arbejdsliv har igangsat et projekt om folkeoplysningen og voksenlæringssektorens rolle i integrations- og beskæftigelsesindsatsen for flygtninge
- Ministerrådet for arbejdsliv vil i sin opfølgning på den strategiske gennemlysning af arbejdslivsområdet formentlig have integration af såvel flygtninge som indvandrere som et af flere fokusområder
- Ministerrådet for det regionale område har etableret et projekt om immigranternes rolle på det lokale og regionale arbejdsmarked – From Migrants to Workers, ligesom holdbar landsbyudvikling, integration og lokale arbejdsmarkeder vil være et indsatsområde

Herudover vil der under det kommende norske formandskab blive afholdt en konference om integrering af flygtninge i arbejdslivet.

Erfaringerne fra disse forskellige aktiviteter vil naturligt indgå i generalsekretærens videre arbejde for sin orientering af de nordiske ministre, der er ansvarlige for integrationsspørgsmål, i forhold til at få mere viden om effekten af iværksatte indsatser for at skabe en hurtig tilknytning til arbejdsmarkedet for flygtninge og indvandrere.

For så vidt angår Nordisk Råds rekommandation om, at samarbejdsprogrammet gennemføres under hensyntagen til rekommandationerne i A 1682/velfærd: udvalgsforslag om uledsagede flygtningebørn henvises til svar fra det norske formandskab for Nordisk Ministerråd.

Ministerrådet anser rekommandationen for opfyldt.

Udvalgets synspunkter

Det er med stor tilfredshed, at Udvalget for Velfærd i Norden noterer sig Ministerrådets meddelelse over samarbejdsprogrammet om integration af flygtninge og indvandrere. Udvalget har igennem 2016 haft særligt fokus på dette politikområde, og der var derfor bred opbakning til at gennemføre ministerrådets initiativ til samarbejdsprogram. Samarbejdsprogrammet indeholder en række projekter, som udvalget støtter fuldt ud op om. Dertil kommer formandskabets planer om at afholde konference om flygtninge i arbejdslivet, som Rådet også ser frem til bliver afholdt i 2017.

Udvalget lagde en at-sats til angående den rekommandation 23/2016 om uledsagede flygtningebørn, der indeholder en række forslag som belyser problemstillinger fra forskellige vinkler. Regeringernes svar på rekommandationen er tilfredsstillende og det indstilles derfor at Rek. 6/2016 anses som færdigbehandlet for Rådets vedkommende.

Stockholm, 3. april 2017

Angelika Bengtsson (SD)

Anne Louhelainen (saf)

Axel Jonsson (ÅF)

Bengt Morten Wenstøb (H)

Bente Stein Mathisen (H)

Christian Juhl (EL)

Jenis av Rana (Mfl.)

Karen J Klint (S)

Lennart Axelsson (S)

Maria Stockhaus (M)

Paula Bieler (SD)

Rikard Larsson (S)

Sivert Haugen Bjørnstad (FrP)

Ulf Leirstein (FrP)